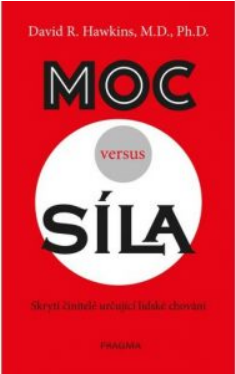

21. kapitola: Studie čistého vědomí

Předcházející část: 20. kapitola: Vývoj vědomí

<p>Moc versus síla</p> <p>Přesměrovat a objednat knihu...</p>	<p>Práva na vydávání překladů knih Dr. Davida R. Hawkinse mají v ČR s SR dvě společnosti – Nakladatelství Pravda.je a Pragma.</p> <p>Nevytváříme vlastní e-shop, ale můžete náš web a naše společné neziskové akce a setkání podpořit zakoupením knihy na stránkách vydavatele. Námi vytvořené družstvo EVOLUCE, které je účetně pořadatelem neziskových akcí a setkání, získá z takto zakoupené knihy příspěvek na svoji činnost.</p> <p>Při objednávání stačí ve třetím kroku, kdy vyplňujete „Informace o vás“ rozkliknout „Zadat poznámku pro prodejce“ a napsat text „evoluce“. □</p> <p>Doprava i platba je přizpůsobena pro Českou i Slovenskou republiku.</p> <p>Vydalo nakladatelství PRAGMA – listopad 2017</p>
---	---

Tradiční filozofie studovala různé aspekty vědomí, projevy vědomí jako mysl a emoce se staly předmětem studia klinických věd, ale podstata vědomí samotného nebyla nikdy vyčerpávajícím způsobem klinicky zkoumána.

V medicíně vládne předpoklad, že vědomí není nic víc než funkce mozku, odráží se v takových tvrzeních jako „pacient znovu nabyl vědomí“ – toto běžné, omezené vyjádření předpokládá, že vědomí je pozemský fyzikální jev, samozřejmě důležitá věc pro prožívání, o níž není potřebné říkat nic víc.

Jedním z opakujících se ohnisek zájmu o tento předmět je zkoumání týkající se osudu lidského vědomí ve chvíli smrti. Vystoupí životní energie a vědomí z tělesné podstaty? Udržuje tělo vědomý život, nebo je to naopak – životní energie udržuje tělo? Způsob, jakým je otázka kladena, je dán tazatelovým předem daným úsudkem o příčinnosti, a proto jeho úroveň předurčuje povahu odpovědi. Každý tazatel proto odvodí odpověď odpovídající jeho úrovni vědomí.

Materialistickému vědci se bude tato otázka zdát nesmyslná, neplodné cvičení v tautologii. Jedincům na druhém pólu (neboli „osvíceným“) bude otázka připadat komická a prozrazující omezenost vnímání tazatele. Vyvolá v nich soucit. Obyčejný člověk se buď přikloní k některému z těchto názorů, nebo najde odpověď v konvenčních náboženských učeních.

Všechny diskuze o životě, smrti a konečném osudu vědomí musejí nutně

odrážet rozdíly v kontextu. Obdoba slavného výroku Reného Descartese „Myslím, tedy jsem“ je „Jsem, tedy myslím“. Jelikož se myšlení vyskytuje jako forma, Descartes má pravdu – to, co má formu, už musí mít existenci, aby to mělo formu. „Jsem“ je tvrzení vědomí, důkaz, že schopnost prožitku je nezávislá na formě. Descartes naznačuje, že vědomí si sebe uvědomí jen tehdy, když nabude formu. Ale osvícení v průběhu historie s tímto názorem nesouhlasili, obvykle tvrdili, že vědomí je mimo formu a že je ve skutečnosti samotnou všemocnou živnou půdou, z níž forma vzchází. Moderní fyzici souhlasí – příkladem je koncepce „neprojeveného“ (zahaleného) a „projeveného“ (odhaleného) vesmíru Davida Bohma.

Bez vědomí by neexistoval způsob, jak formu prožívat. Dalo by se také říct, že forma sama jako produkt vnímání bez nezávislé existence je tedy přechodná a omezená, zatímco vědomí je všezahrnující a neomezené. Jak by mohlo to, co je přechodné (s jasným začátkem a koncem), vytvářet to, co nemá formu (všezahrnující a všemocné)? Avšak jestliže si představíme omezení sebe sama na pouhý produkt vnímání bez jakékoli skutečné reality, pak se hádanka vyřeší sama. Forma se stává výrazem beztvorosti. Metafyzicky je vědomí aspektem „jsoucna“ a je vlastní definicí člověka samotného jako lidského. Lidství je jen jeden z výrazů pro jsoucno.

Působení vědomí v lidských bytostech je významným tématem naší studie. Vědomí samo může být nehmotné, je vlastní veškerému lidskému chování. Účelem této práce je řešení problému, jak klinicky přesně a smysluplně vysvětlit spojení mezi vědomím a chováním způsobem, který může být vědecky zkoumán. Naštěstí kineziologie průkazně demonstruje fyzický výraz vědomí prostřednictvím okamžité reakce těla na události prožívané ve vědomí. Tato technika nám poskytuje elegantní metodologii s neomylně stanoveným koncovým bodem, který lze kalibrovat, dokumentovat a experimentálně reprodukovat.

Charakteristiky čistého vědomí

Naše vize vědomí je spojena s naší koncepcí já. Čím je smysl pro já omezenější, tím je míra prožívání já menší. Omezená paradigmata reality jsou ve svých důsledcích globální – například naše studie „chudých“ ukázala, že „chudoba“ není jen finanční stav, ale také nedostatek přátelských vztahů, verbálních dovedností, vzdělání, sociálních vymožeností, zdrojů, zdraví a celkově nízká úroveň spokojenosti. Chudoba pak může být pokládána za kvalitativní charakteristiku omezené sebezprávnosti, která pak vede k nedostatku zdrojů. Energie této úrovně vědomí dosahuje asi 60.

Poznání prožitku já by mohlo být omezeno na popis fyzického těla člověka. Pak bychom se samozřejmě mohli ptát, jak člověk ví, že má fyzické tělo. Pomocí pozorování zjistíme, že přítomnost fyzického těla je registrována smysly. Otázka pak zní, co to je, co si uvědomuje smysly? Jak poznáme, že nám smysly něco sdělují? Musí existovat něco většího, něco obsáhlejšího, než je lidské tělo, abychom mohli poznat to, co je menší – a tím něčím je mysl. Člověk se ztotožňuje se svým tělem, protože jeho mysl ho určitým způsobem vnímá. Pacienti, kteří přišli o některou část svého těla, sdělují, že jejich pocit já zůstává nezmenšený. Takový člověk říká: „Jsem sám sebou stejně, jako jsem býval.“

Vynoří se pak otázka: Jak člověk ví, co prožívá mysl? Pozorováním a introspekci člověk zjišťuje, že myšlenky nemají schopnost prožívat samy sebe, ale že něco za nimi a elementárnějšího než myšlenka sama prožívá sled myšlenek a že jeho pocit identity obsah myšlenek nezmění.

Co to je, co pozoruje a uvědomuje si všechny subjektivní a objektivní jevy života? Je to vědomí samo, které rezonuje jak jako uvědomění, tak jako prožitek, a obojí je čistě subjektivní. Vědomí samo není určeno obsahem. Myšlenky procházející vědomím jsou jako ryby proplouvající oceánem. Existence oceánu je nezávislá na rybách, obsah moře neurčuje povahu vody samé. Vědomí ozařuje sledovaný předmět jako bezbarvý paprsek – což vysvětluje jeho tradiční spojení ve světové literatuře se „světlem“.

Identifikace výlučně s obsahem vědomí ukazuje, že prožívání já je omezené. Na druhé straně ztotožňovat se s vědomím samotným znamená vědět, že skutečné já člověka je neomezené. Jakmile se nám podaří překonat takové omezené sebeidentifikace a smysl pro já ztotožníme se samotným vědomím, stáváme se „osvícenými“.

Jednou z vlastností prožitku čistého vědomí je vnímání nadčasovosti (nebo nadčasovost vnímání). Vědomí je vnímáno jako něco mimo formu a čas a pohlíží se na ně jako na všude stejně přítomné. Je popisováno jako „jsoucno“ a v duchovní literatuře jako „jáství“. Vědomí neuznává oddělenost, které je pouze omezeností vnímání. Osvíceným stavem je „jednotnost“, kde není žádné rozdělování na části. Takové rozdělení je zřejmé jen z lokalizovaného vnímání, je záležitostí hlediska vnímající osoby.

Podobné popisy myšlení v průběhu historie jsou v souladu se studii Williama Jamese. Ve slavných Giffordových přednáškách James popsal

vnímání vědomí samotného jako vzácné, jedinečné, nepopsatelné a „mimo mysl“ – bezmyšlenkový stav vědění, které je úplné, všezahrnující, bez potřeby a touhy a mimo omezení vnímání pouhého individualizovaného, osobního já.

Dalším atributem čistého vědomí je zastavení obvyklého toku myšlenek nebo pocitů – stav nekonečné duchovní moci, soucítění, jemnosti a lásky. V tomto stavu se z já stává Já. Doprovází jej poznání samotného původu schopnosti prožívat já jako Já, což je vyvrcholení procesu eliminujícího omezené identifikace já.

Kroky potřebné k umožnění uvědomění si Já jako vědomí byly historicky podrobně rozebrány. K usnadnění odstraňování překážek na cestě k rozšířenému vědomí je předepisováno mnoho technik a chování. Můžeme se s nimi setkat v praxi různých duchovních učeních. Jednou z metod, kterou mají všechna tato učeních společnou, je postupná eliminace ztotožňování se s já jako s něčím konečným.

Říká se, že osvícení je poměrně vzácné, ani ne tak kvůli obtížnosti následování kroků nezbytných k jeho dosažení, ale protože to je věc zájmu velmi malého počtu lidí, zejména v moderní společnosti. Kdybychom zastavili na ulici 1000 lidí a zeptali se jich, „Jaká je vaše největší ambice v životě?“, kolik by jich odpovědělo „Být osvícený“?

Současné poznání vyššího vědomí

Rostoucí úroveň zájmu o vědomí jakožto vědecké téma ukázala první mezinárodní konference s názvem Toward a Scientific Basis of Consciousness (K vědeckému základu vědomí), která se konala ve dnech 12.-17. dubna 1994 na University of Arizona Health Sciences Center v Tucsonu v Arizoně. Šlo o mezinárodní, interdisciplinární shromáždění vědců věhlasného renomé – avšak mezi početnými význačnými účastníky a širokou paletou velmi specializovaných témat, která byla projednávána, se našlo jen velmi málo výzkumů zaměřených mimo rámec racionálních/materialistických vysvětlení vědomí jako čistě fyzikálního jevu.

Přístupy k tématu vědomí jsou ve skutečnosti stejně rozmanité jako lidská zkušenost sama. Tato kniha citovala mnoho přelomových vzhledů moderního výzkumu do tohoto problému. Abychom mohli přistoupit k našim vlastním závěrům s jasnější vizí, může být prospěšné zabývat se přehledem vývoje současného myšlení v této záležitosti.

Přítomnost nějaké obdoby vědomí se obvykle pokládá za vlastnost

odlišující to, co je živé, od neživého. Život je projevem vědomí v pozorovatelném nebo experimentálním světě forem. Ale totalita lidské zkušenosti potvrzuje, že vědomí je jak projevené, tak i neprojevené. Uvědomování si vědomí ve formě je běžné. Uvědomování si čistého vědomí mimo formu je výjimečné.

O „prožívání“ čistého vědomí samotného, zbaveného veškerého obsahu, existují doklady z lidské historie – a tyto informace jsou vždy shodné. Mnozí, kteří dosahují tohoto stavu, se následně stávají velkými učiteli lidstva a hluboce ovlivňují lidské chování. Takoví lidé v průběhu krátkých let svého života dokázali po tisíciletá období vyvolávat v milionech lidí uvědomění kontextuálního významu existence. Tato učení se netýkají jen materiálního světa, jak jej poznáváme díky smyslům, a proto jsou označována jako duchovní.

Před nedávným vzednutím zájmu vědců o toto téma se na studium vědomí zaměřovali výlučně duchovní učitelé a jejich studenti. Ale v posledních dvaceti letech se, jak jsme viděli, na vztah mezi pokročilou teoretickou fyzikou a nemateriálním vesmírem soustředil značný zájem mnoha teoretických fyziků. Výsledkem prohlubujícího se soustředění populární kultury od šedesátých let 20. století na tuto oblast je zformování publika, vnímavého k vedlejším produktům zkoumání vztahu mezi teoretickou fyzikou a nemateriálním vesmírem v takových knihách jako *The Tao of Physics* (Tao fyziky) Fritjofa Capry a *The Psychology of Consciousness* (Psychologie vědomí) Roberta Ornsteina, které jsou dnes už pokládány za klasické. Výskyt vyšších stavů vědomí, tradičně považovaných za extrémně vzácné, se stává běžnějším, jak se šíří M-pole nového paradigmatu. Nedávné průzkumy ukazují, že 65 procent respondentů sděluje, že mají zkušenosti dříve kategorizované jako duchovní.

Vzhledem k tomu, že věda se v souladu se svou povahou zabývá jen pozorovatelnými jevy, nikdy ji jako téma úvah nepřitahovaly duchovní koncepce, a to navzdory skutečnosti, že mnozí velcí vědci v historii osobně dosvědčili subjektivní prožitky čistého vědomí vyskytujícího se v průběhu jejich práce, které byly pro jejich činnost často nanejvýš významné. Ale šířící se obor nelineární dynamiky vyvolal zvědavost a vyprovokoval komentáře týkající se povahy existence a vědomí samotného, vyjádřené v takových knihách, jako je *Does God Play Dice?: The Mathematics of Chaos* (Hraje Bůh v kostky?: Matematika chaosu) lana Stewarda. Nová koncepce „vědy celistvosti“ se stala tématem populárních knih jako *Looking Glass Universe* (Obrácený svět) od Johna Briggse a *Turbulent Mirror* (Neklidné zrcadlo) od Briggse a F. Davida Peata. Nedávno byli astronomové, matematici, neurochirurgové a neurologové (a

také fyzici) zaskočení přívalem nadšení plynoucího z významu nových objevů.

Často se poukazuje na to, že člověk nedokáže pozorovat nebo poznat událost, pokud neexistuje předchozí kontext a jazyk pro pojmenování této události. Tato neschopnost zvaná paradigmatická slepota je přímým důsledkem omezení kontextu. Stalo se, že rozšíření nové intelektuální subkultury, která pronikala fyzikálními vědami jen pomalu, vytvořilo potenciál pro nové názory a přístupy v „lidských“ vědách, jako je psychologie.

I když Abraham Maslow před dávnou dobou pojednával o „vrcholných prožitcích“, psychologická literatura hlavního proudu se nikdy nezabývala samotným tématem vědomí – s výjimkou takových klasických děl, jako je kniha *The Varieties of Religious Experience* (Podoby náboženské zkušenosti) od Williama Jamese, která byla dlouho pokládána za standardní vědeckou práci o psychologii vědomí jako duchovní zkušenosti. Nakonec transpersonální psychologie zašla za hranice zkušenostní a klinické psychologie a zkoumala ty aspekty lidského prožívání, které byly čistě subjektivní. Obvyklé prožitky nebo schopnosti kdysi odmítané jako klam nebo halucinace se nakonec staly předmětem parapsychologie a legitimizovaly experimentální snahy ověřit zkušenosti, jako je mimosmyslové vnímání.

Obor psychiatrie původně vznikl z pokusu oslovit hmatatelný původ nehmatatelného v lidském chování a nemoci. Psychiatrie jako odvětví medicíny se zabývala patologií. Proto se zabývala téměř výhradně nižšími úrovněmi vědomí a jejich neurofyziologickými korelátami. Vědomí jako takové zůstávalo mimo přijímané modely psychiatrie.

V oblasti medicíny se z lékařů, kteří vycházeli z širšího paradigmatu léčebného procesu a zahrnovali do svých terapeutických přístupů netradiční metody léčení, stali holističtí lékaři, což je označení, které mělo mezi špičkami lékařského oboru nejprve určitý nádech neprofesionality. Ale příspěvky průkopnických jedinců na tomto poli – zvláště v takových oblastech jako uzdravení ze srdečních infarktů nebo použití modlitby k urychlení uzdravení u chirurgických pacientů – vyžadovaly vážné uznání.

Elizabeth Kubler-Rossová přitáhla pozornost odborníků i veřejnosti k fenoménu umírání a zážitkům blízkým smrti, zaznamenaných pacienty. Zážitky mimo tělo se také nakonec staly poměrně běžným tématem, když čím dál víc pacientů podrobujících se chirurgickému zákroku sdělovalo, že

byli svědky celé své operace a slyšeli všechno, co bylo v operačním sále řečeno. Thelma Mossová si získala věhlas svou prací s Kirlianovou fotografií – která zaznamenává záření vysílané objektem ve vysokofrekvenčním poli neboli auru, která objekt obklopuje, jako je to například u konečků prstů. Dost známé jsou její fotografie energetického těla celého listu pořízené poté, co byl rozříznut na dvě části. Konečně, i akupunktura získala v americkém zdravotnictví určitý respekt. Mnoho lékařů se učí této technice – navzdory skutečnosti, že tradiční medicína neuznává jiné druhy energie než mechanickou, elektrickou nebo chemickou.

Holistické přístupy působí z jiného kontextu povahy lidského vědomí než tradiční medicína a důraz je kladen spíš na uzdravování než léčení. I když jejich spojení s revolučními změnami v posledních desetiletích se nemusí zdát zjevné, alternativní terapie, kterou používají léčitelé zabývající se holistickou péčí o zdraví – ať jsou to lékaři, alternativní lékaři, nebo léčitelé-laici, a jakkoli velmi se liší ve svých přístupech a metodách – mají všechny jeden společný prvek. Všechny holistické přístupy jsou založeny na technikách, které nemají ovlivnit protoplazmu jako takovou, ale energetické pole, které ji obklopuje, prochází jí, a podmiňuje stavy lidského těla.

Mimo lékařskou sféru fenomenální úspěch svépomocného hnutí o 12 krocích, o němž jsem se často zmiňoval, názorně stvrdil, že uzdravení lze dosáhnout prostřednictvím praktikování principů vědomí. Schopnost léčit zoufalé stavy, kterou poznal Jung ve své práci s Rowlandem H. – první spojení, jak vidíme, v dlouhém řetězci léčení, které se nakonec vyvinulo ve světoznámé hnutí AA -, spočívá nesporně v říši vyššího vědomí. Hluboká duchovní zkušenost, kterou poskytl jako naději Jung Rowlandovi, velmi podobná transformaci osvícení, byla podstatou sdělení předaného Billovi W., zakladateli AA. Je pozoruhodné, že Bili W. charakterizoval AA jako „jazyk srdce“.

Všechny tyto stopy vzniklé během průkopnictví teoretické a aplikované lidské moudrosti se sbíhají v jednom bodě – nebo je možná přesnější konstatovat, že sdílejí společný bod vzniku. Vynoření Billa W. z hlubin zoufalství nevycházelo z koncepční racionálnosti ani jiného introspektivního soustředění já, ale ze skoku k vyššímu vědomí, přechodu Já k duchu nekonečného světla a moci. Skutečnost, že tato transformační zkušenost vedla k uzdravení milionů, je pouze důkazem moci energetického pole, které dosahuje úrovně 600 nebo výše – to je úroveň přechodu prožitku vědomí od formy k bezforemnosti.

Tato síla bez formy, „vyšší síla“ světoznámého hnutí s programem o 12

krocích a základ pro miliony uzdravení, je studnicí energie, která všechny tyto daleko sahající větve intelektuálního zkoumání ani tak neprotlačovala dopředu, jako je vracela zpět. Je to moc čistého vědomí samého.

Následující část: [22. kapitola: Duchovní zápas](#)